

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Mai Duy Tâm

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THUẾ THU NHẬP DOANH
NGHIỆP ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TRÊN ĐỊA
BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

Luận văn thạc sỹ kinh tế
(Quản lý kinh tế)

Thái Nguyên, năm 2012

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Mai Duy Tâm

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THUẾ THU NHẬP DOANH
NGHIỆP ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TRÊN ĐỊA
BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60 – 34 – 01

Luận văn Thạc sĩ kinh tế
(Quản lý kinh tế)

Người hướng dẫn khoa học:

1. Tiến sĩ. Nguyễn Thị Minh Thọ

Thái Nguyên, năm 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực do tôi thực hiện.

Các tài liệu, số liệu sử dụng trong luận văn do Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế, Cục Thuế Thái Nguyên, UBND tỉnh, TP Thái Nguyên, Chi Cục thuế TP Thái Nguyên cung cấp và do cá nhân tôi thu thập từ các báo cáo của Ngành thuế, sách, báo, tạp chí Thuế, các kết quả nghiên cứu có liên quan đến đề tài đã được công bố ... Các trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc .

Ngày tháng năm 2012

Tác giả luận văn

Mai Duy Tâm

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu Nhà trường , Phòng Quản lý Đào tạo Sau Đại học , các Khoa , các Phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Nguyễn Thị Minh Thọ đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành công trình nghiên cứu này.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ , đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học , các thầy , cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo Cục Thuế Thái Nguyên; Ban lãnh đạo và tập thể cán bộ trong Chi Cục thuế Thành Phố Thái Nguyên;

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè và gia đình đã giúp tôi thực hiện luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Tác giả luận văn

Mai Duy Tâm

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	iv
MỤC LỤC	v
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG	viii
DANH MỤC BIỂU	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp của luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	4
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN.....	5
1.1 Quản lý thuế TNDN đối với doanh nghiệp vừa và nhỏ	5
1.1.1 Khái niệm, đặc điểm, ý nghĩa của thuế TNDN	5
1.1.2 Nội dung cơ bản của thuế TNDN	7
1.2 Khái quát về doanh nghiệp vừa và nhỏ của Việt Nam	10
1.2.1 Tiêu chí xác định loại hình doanh nghiệp vừa và nhỏ	10
1.3 Quản lý thuế thu nhập doanh nghiệp	14
1.3.1 Khái niệm quản lý thuế TNDN	14
1.3.2 Vai trò của quản lý thuế TNDN	14
1.3.3 Yêu cầu của công tác quản lý thuế TNDN.....	15
1.4. Kinh nghiệm quản lý thuế thu nhập doanh nghiệp trên thế giới	16
1.4.1 Nội dung cơ bản của thuế TNDN ở Trung quốc	16
1.4.2 Một số kinh nghiệm quản lý thuế thu nhập doanh nghiệp của Trung Quốc	17
1.5 Quản lý thuế thu nhập doanh nghiệp tại Việt Nam	19
1.5.1 Quản lý công tác đăng ký, kê khai, nộp thuế, ấn định thuế	19
1.5.2 Quản lý thủ tục miễn thuế, giảm thuế, hoàn thuế.....	23
1.5.3 Quản lý xóa nợ tiền thuế, tiền phạt	24
1.5.4 Quản lý thông tin về người nộp thuế.....	25
1.5.5 Quản lý công tác kiểm tra, thanh tra thuế	25
1.5.6 Cường chế thi hành quyết định hành chính thuế	26
1.5.7 Xử lý vi phạm pháp luật về thuế	27
1.5.8 Giải quyết khiếu nại, tố cáo về thuế	28
1.5.9 Kinh nghiệm quản lý thuế của Việt Nam.....	29
1.5.10 Kinh nghiệm quản lý thuế của Cục Thuế Thái Nguyên.....	32
1.5.11 Những bài học kinh nghiệm rút ra trong quản lý thuế đối với các doanh nghiệp vừa và nhỏ.....	33
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	34
2.1 Câu hỏi nghiên cứu	34

2.2 Phương pháp nghiên cứu	34
2.2.1 Phương pháp thu thập số liệu.....	34
2.2.2 Phương pháp tổng hợp và phân tích số liệu.....	38
2.3 Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	39
2.3.1 Hệ thống chỉ tiêu chung của doanh nghiệp vừa và nhỏ	39
2.3.2 Hệ thống chỉ tiêu đánh giá về công tác quản lý thuế TNDN đối với các doanh nghiệp vừa và nhỏ tại thành phố Thái Nguyên.....	39
CHƯƠNG 3: PHÂN TÍCH THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THUẾ THU NHẬP DOANH NGHIỆP ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	40
3.1 Giới thiệu về thành phố Thái Nguyên	40
3.1.1 Vị trí địa lý của TP Thái Nguyên	40
3.1.2 Một số kết quả phát triển kinh tế xã hội của thành phố Thái Nguyên	41
3.1.3 Điều kiện văn hoá giáo dục.....	43
3.2 Một số tình hình chung của chi cục thuế thành phố Thái Nguyên	43
3.2.1 Quá trình hình thành và phát triển của Chi cục Thuế TP Thái Nguyên...	43
3.2.2 Chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý thuế	44
3.3 Thực trạng công tác quản lý thuế TNDN đối với DN vừa và nhỏ trên địa bàn thành phố Thái Nguyên.....	52
3.3.1 Kết quả thực hiện công tác quản lý thuế trên địa bàn TP Thái Nguyên từ năm 2009 - 2011	52
3.3.2 Trục trặc của công tác quản lý thuế theo ý kiến của các doanh nghiệp vừa và nhỏ	72
3.3.3 Những kiến nghị để nhằm cải thiện công tác quản lý thuế	73
3.3.4 Những tồn tại của công tác quản lý thuế TNDN đối với doanh nghiệp vừa và nhỏ tại thành phố Thái Nguyên	76
CHƯƠNG 4: GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THUẾ TNDN ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN	78
4.1 Quan điểm, định hướng của Đảng và nhà nước về quản lý thuế thu nhập doanh nghiệp đối với doanh nghiệp vừa và nhỏ	78
4.2 Các giải pháp chủ yếu nhằm hoàn thiện công tác quản lý thuế thu nhập doanh nghiệp đối với DN VVN trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	82
4.2.1 Giải pháp hoàn thiện công tác quản lý thuế TNDN đối với doanh nghiệp VVN ở chính sách vĩ mô	82
4.2.2 Giải pháp chủ yếu nhằm hoàn thiện công tác quản lý thuế TNDN đối với doanh nghiệp VVN đối với Chi cục Thuế TP Thái Nguyên	94
KẾT LUẬN	100
TÀI LIỆU THAM KHẢO	102
PHỤ LỤC	108

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

STT	Viết tắt	Diễn giải	Ghi chú
1	BTC	Bộ Tài chính	
2	ĐTNT	Đối tượng nộp thuế	
3	NSNN	Ngân sách nhà nước	
4	GTGT	Thuế Giá trị gia tăng	
5	TNDN	Thuế Thu nhập Doanh nghiệp	
6	NĐ	Nghị Định	
7	CP	Chính Phủ	
8	QH	Quốc Hội	
9	DN	Doanh nghiệp	
10	HTX	Hợp tác xã	
11	DNVVN	Doanh nghiệp vừa và nhỏ	
12	TP	Thành Phố	
13	VVN	Vừa và nhỏ	
14	NNT	Người nộp thuế	
15	TNHH	Trách nhiệm hữu hạn	
16	NQD	Ngoài quốc doanh	
17	KTXH	Kinh tế xã hội	
18	KTTT	Kinh tế thị trường	
19	GDP	Tổng sản phẩm nội địa	

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Các chỉ tiêu xác định doanh nghiệp vừa và nhỏ của Việt Nam	11
Bảng 2.1: Đối tượng phỏng vấn chuyên gia về quản lý thuế	37
Bảng 2.2: Số doanh nghiệp vừa và nhỏ chọn mẫu để phỏng vấn	37
Bảng 3.1: Cán bộ, công chức Chi cục thuế Thành phố Thái Nguyên phân theo đơn vị, chức năng năm 2011	52
Bảng 3.2: Tình hình phân bố các DN VVN ở thành phố Thái Nguyên	55
Bảng 3.3: Tình hình loại hình doanh nghiệp vừa và nhỏ giai đoạn 2009 - 2011 (phân theo loại hình doanh nghiệp)	56
Bảng 3.4: Số thu NSNN TP Thái Nguyên Giai đoạn 2009 - 2011	58
Bảng 3.5: Thực trạng tình hình hoạt động của các doanh nghiệp VVN ở thành phố Thái Nguyên qua 3 năm.....	60
Bảng 3.6: Thống kê tỷ lệ nộp hồ sơ khai thuế của thuế TNDN năm 2011	62
Bảng 3.7: Kết quả giảm thuế TNDN năm 2009, 2011 như sau:	64
Bảng 3.8: Kết quả kiểm tra hồ sơ khai thuế tại trụ sở cơ quan thuế	67
Bảng 3.9: Kết quả kiểm tra tại các doanh nghiệp VVN của Chi cục Thuế thành phố Thái Nguyên qua 3 năm.....	68
Bảng 3.10: Nguyên nhân sai phạm Luật thuế TNDN của các doanh nghiệp	70
Bảng 3.11: Thực trạng công tác quản lý thuế theo ý kiến của doanh nghiệp	72
Bảng 3.12: Những kiến nghị để nhằm hoàn thiện công tác quản lý thuế .	73
Bảng 3.13: Ý kiến của các chuyên gia về quản lý thuế	74

DANH MỤC BIỂU

Biểu đồ 3.1. Kết quả thu ngân sách so với kế hoạch của Chi cục Thuế năm 2009-2011	59
Biểu đồ 3.2. Cơ cấu số thu NSNN cấu thành trong chỉ tiêu thuế NQD năm 2011	59

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu

Lịch sử phát triển của xã hội loài người đã chứng minh rằng: thuế ra đời là một tất yếu khách quan, gắn liền với sự ra đời, tồn tại và phát triển của nhà nước. C.Mác đã viết “Thuế là cơ sở kinh tế của bộ máy nhà nước” (Nguồn: *Các Mác-Ăng ghen tuyển tập (1961)*, NXB sự thật, Hà Nội); Ăng ghen cũng đã viết “ Để duy trì quyền lực công cộng, cần phải có sự đóng góp của công dân cho nhà nước, đó là thuế” (Nguồn: *Ăng ghen: Nguồn gốc của gia đình, của chế độ tư hữu và nhà nước (1962)*, NXB sự thật, Hà Nội). Bản chất của nhà nước ta là nhà nước của dân, do dân và vì dân. Nhà nước thu thuế cũng là nhằm tạo ra một nguồn lực tập trung để chi phát triển cơ sở hạ tầng, chi phúc lợi công cộng, chi văn hóa, giáo dục y tế, xã hội, an ninh, quốc phòng... Hiến pháp nước ta đã ghi rõ: công dân có nghĩa vụ đóng thuế theo qui định pháp luật.

Nguồn thu ngân sách nhà nước chủ yếu của Việt Nam là từ thuế, tính đến hết năm 2011, cả nước có 623.700 DN đăng ký hoạt động, hầu hết trong số này là DNNVV. Theo Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp vừa và nhỏ Việt Nam (VINASME) Cao Sĩ Kiêm, hiện cả nước có gần 500 nghìn DNVVN, chiếm hơn 97% tổng số DN. Các DNVVN tạo ra 45 đến 50% khối lượng hàng tiêu dùng và hàng xuất khẩu, đóng góp 20% cho ngân sách nhà nước.

(Nguồn: <http://socongthuong.namdinh.gov.vn/Home/CNthuongmai/2012/117/Thuc-trang-cac-doanh-nghiep-nho-va-vua-hien-nay.aspx> ngày 24/4/2012). Đó là những con số "biết nói" phản ánh sức mạnh và vai trò của khối DNVVN nước ta trong giai đoạn hội nhập hiện nay.